

Ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen

KESKVAAL 11.04.2025 § 25

292/00.00.00.00/2024

Vaalilain (714/1998) 63 §:n mukaan keskusvaalilautakunnan on tarkastettava sille saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ja 66 g §:n mukaan kirjeäänestysasiakirjat. Keskusvaalilautakuntaan saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat tarkastetaan vaalikuoria avaamatta kokouksissa, jotka on pidettävä siten, että vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat ehditään niissä käsitellä. Määräajan jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään niitä avaamatta huomioon ottamatta. Alue- ja kuntavaalien osalta ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastus suoritetaan 11.4.2025 pidettävässä kokouksessa.

Ennakkoäänestysasiakirjat ja kirjeäänestysasiakirjat on tarkastettava omina kokonaisuuksinaan. Tavoitteena on, että tarkastuksen päätteeksi keskusvaalilautakunnalla on

Aluevaaleissa

- erikseen äänestysalueittain lajiteltuna ennakkoäänestyksen hyväksytyt ruskeat vaalikuoret ja
- erikseen äänestysalueittain lajiteltuna kirjeäänestyksen hyväksytyt turkoosit vaalikuoret.

Kuntavaaleissa

- erikseen äänestysalueittain lajiteltuna ennakkoäänestyksen hyväksytyt ruskeat vaalikuoret ja
- erikseen äänestysalueittain lajiteltuna kirjeäänestyksen hyväksytyt turkoosit vaalikuoret.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta, jos

- 1) ennakkoäänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) lähetekirje on niin puutteellinen tai epäselvä, ettei varmasti voida vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt; taikka
- 4) kotiaäänestyksen lähetekirjeestä puuttuu vaalilain 54 §:ssä tarkoitetun henkilön nimikirjoitus.

Oikeusministeriön vaaliohjeen (Vaaliohjeet 1 Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävät) mukaan jokin huomaamattomuudesta johtuva vähäinen tai epäolennainen puutteellisuus tai epäselvyys lähetekirjeessä ei yleensä aiheuta sitä, että ennakkoäänestys jätettäisiin huomioon ottamatta. Keskusvaalilautakunnalle kuuluu kussakin yksittäistapauksessa ratkaista asia lähetekirjeessä (ja kotiaäänestyksessä siihen mahdollisesti liitetystä ilmoituskortista) olevien tietojen ja mahdollisen muun saatavissa olevan selvityksen perusteella. Jos lähetekirjeeseen on tehty kuittausmerkintä, voidaan

sen perusteella selvittää äänioikeustietojärjestelmästä äänestämisen tarkka ajankohta ja kirjauksen järjestelmään tehnyt vaalitoimitsija.

Mikäli tarkastuksessa ilmenee, että sekä alue- että kuntavaaleissa äänestäneen lähetekirjeet ja vaalikuoret ovat menneet väärin lähetekuoriin siten, että aluevaalien lähetekirje on samassa lähetekuoressa kuntavaalien vaalikuoren kanssa ja toisinpäin, sitä ei lähtökohtaisesti ole syytä pitää perusteena äänten huomioon ottamatta jättämiselle, jos asiakirjojen sekoittuminen voidaan selvästi todentaa. Vastaavasti huomioon ottamatta jättämisen peruste ei ole myöskään se, että lähetekirjeeseen, jossa ei ole kuittausmerkintää, ei olisi tehty merkintää, onko kyseessä aluevaalien vai kuntavaalien lähetekirje. Vaalikuoren ikkunasta näkyvän äänestyslipun väristä voidaan tällaisessa tapauksessa varmistaa, onko kyseessä aluevaalien vai kuntavaalien äänestys.

Mikäli ennakkoäänestyksen huomioon jättämisen perusteet eivät täyty, ennakkoäänestys on hyväksyttävä. Hyväksytty vaalikuori on erotettava lähetekirjeestä ja vaalikuoret on säilytettävä äänestysalueittain ryhmiteltyinä. Hyväksytyihin vaalikuoriin ei saa tehdä mitään merkintöjä.

Äänestyksen huomioon ottamatta jättämisestä on tehtävä merkintä kokouksessa pidettävään pöytäkirjaan, johon on liitettävä huomioon ottamatta jätetty vaalikuori lähetekirjeineen ja -kuorineen. Vaalikuorta ei saa avata.

Kun äänioikeusrekisteriin jo ennakkoäänestyspaikassa merkitty äänestys jätetään ottamatta huomioon, keskusvaalilautakunta voi harkintansa mukaan poistaa merkinnän äänioikeusrekisteristä. Kun ennakkoäänestyspaikassa manuaalisesti vastaanotettu äänestys jätetään ottamatta huomioon, äänioikeusrekisteriin tai vaaliluetteloon ei tehdä minkäänlaista merkintää.

Ennakkoäänestys päättyy tiistaina 8.4.2025. Keskusvaalilautakunta on kokouksessaan 13.2.2025 § 14 valtuuttanut keskusvaalilautakunnan sihteerin ja sihteerin määräämät henkilöt tarkastamaan ennakkoäänestysasiakirjat. Ennakkoäänestysasiakirjoja käsiteltäessä vähintään kahden henkilön tulee olla samanaikaisesti paikalla. Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastamisen yhteydessä keskusvaalilautakunnan sihteeri on tehnyt tarvittavat jälkikirjaukset äänioikeusrekisteriin.

Keskusvaalilautakunta on 13.2.2025 päättänyt, että kirjeäänestysten vaalikuorten avaus, lippujen leimaaminen ja niiden sulkeminen ennakkoäänestyksen vaalikuoreen suoritetaan keskusvaalilautakunnan kokouksessa vaalipäivää edeltävänä perjantaina 11.4.2025.

Valmistelija: Hallintopäällikkö Jaana Jokikoivu-Hiukkamäki, p. 040 809 5455

Päätösehdotus: Keskusvaalilautakunta päättää

- 1) todeta keskusvaalilautakunnalle määräaikaan 11.4.2025 klo 19 mennessä toimitettujen aluevaalien ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen lukumäärän sekä sen, että kaikki äänestäjät ovat olleet äänioikeutettuja,
- 2) tarkastaa, voidaanko kaikki aluevaalien ennakkoäänestykset ottaa huomioon,
- 3) laittaa hyväksytyt aluevaalien vaalikuoret kestävään päällykseen, joka sinetöidään ja toimitetaan lukittuun tilaan odottamaan keskusvaalilautakunnan 13.4.2025 klo 12 alkavaa ennakkoäännten laskentaa,
- 4) todeta keskusvaalilautakunnalle määräaikaan 11.4.2025 klo 19 mennessä toimitettujen kuntavaalien ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen lukumäärän sekä sen, että kaikki äänestäjät ovat olleet äänioikeutettuja,
- 5) tarkastaa, voidaanko kaikki kuntavaalien ennakkoäänestykset ottaa huomioon,
- 6) laittaa hyväksytyt kuntavaalien vaalikuoret kestävään päällykseen, joka sinetöidään ja toimitetaan lukittuun tilaan odottamaan keskusvaalilautakunnan 13.4.2025 klo 12 alkavaa ennakkoäännten laskentaa.

Asian käsittely:

Perjantaihin 11.4.2025 klo 19 mennessä Tammelan keskusvaalilautakunnalle on saapunut 1 539 kpl aluevaalien ennakkoääniä ja yhteensä 1 579 kpl kuntavaalien ennakkoääniä.

Keskusvaalilautakunta päättää, voidaanko äänestykset ottaa huomioon vaalilain (714/1998) 63 §:n mukaan.

Aluevaalien ennakkoäännten ennakkotarkastuksessa on todettu seuraavaa:

- a) Tammelan kunnantalon yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut yhteensä 2 lähetekirjettä ilman vaalitoimitsijan allekirjoitusta (äänestykset 3.4.2025),
- b) Tammelan kirjastoauto Lunkin yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut yhteensä 2 lähetekirjettä ilman vaalitoimitsijan allekirjoitusta (äänestykset 4.4.2025),
- c) Tammelan kirjastoauto Lunkin yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut lähetekirje ilman äänestäjän allekirjoitusta (äänestys 5.4.2025),
- d) Tammelan kunnantalon yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut lähetekirje ilman äänestäjän allekirjoitusta (äänestys 8.4.2025). Äänestäjän allekirjoitus löytyy kuitenkin 8.4.2025 kuntavaalien lähetekirjeestä.

Kuntavaalien ennakkoäännten ennakkotarkastuksessa on todettu seuraavaa:

- e) Tammelan kunnantalon yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut yhteensä 6 lähetekirjettä ilman vaalitoimitsijan allekirjoitusta (äänestykset 2.4.2025, 3.4.2025 yhteensä 4 lähetekirjettä ja 4.4.2025),
- f) Tammelan kirjastoauto Lunkin yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut lähetekirje ilman vaalitoimitsijan allekirjoitusta (äänestys 4.4.2025),
- g) Tammelan kunnantalon yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut lähetekirje ilman äänestäjän allekirjoitusta (äänestys 4.4.2025). Äänestäjän allekirjoitus löytyy kuitenkin 4.4.2025 aluevaalien lähetekirjeestä.
- h) Tammelan kirjastoauto Lunkin yleisestä ennakkoäänestyspaikasta on saapunut lähetekirje ilman äänestäjän allekirjoitusta (äänestys 5.4.2025),
- i) oikeusministeriön äänioikeusrekisterin mukaan 1 äänestäjä on äänioikeutettu Forssassa. Lähetekirje on siten virheellisesti osoitettu. Jos lähetekirje on virheellisesti osoitettu kunnan keskusvaalilautakunnalle, lähetekirjettä ja vaalikuorta ei siirretä eteenpäin, koska oletetaan, että äänestäjä on myös virheellisesti äänestänyt väärän kunnan ehdokasta.
- j) oikeusministeriön äänioikeusrekisterin mukaan 1 äänestäjä on äänioikeutettu Jokioisilla. Lähetekirje on siten virheellisesti osoitettu. Jos lähetekirje on virheellisesti osoitettu kunnan keskusvaalilautakunnalle, lähetekirjettä ja vaalikuorta ei siirretä eteenpäin, koska oletetaan, että äänestäjä on myös virheellisesti äänestänyt väärän kunnan ehdokasta.

Oikeusministeriön ohjeen mukaan jokin huomaamattomuudesta johtuva vähäinen tai epäolennainen puutteellisuus ei yleensä aiheuta sitä, että ennakkoäänestys jätettäisiin huomioon ottamatta. Tällaiseksi vähäiseksi puutteeksi on katsottu se, että lähetekirjeestä puuttuu ainoastaan vaalitoimitsijan allekirjoitus, mutta siinä on äänestäjän allekirjoitus. Jos lähetekirjeeseen on tehty kuittausmerkintä, voidaan sen perusteella selvittää äänioikeustietojärjestelmästä äänestämisen tarkka ajankohta ja kirjauksen järjestelmään tehnyt vaalitoimitsija. Tällöin voidaan varmistua siitä, että äänestys on tosiasiallisesti tapahtunut ja kyse on ollut vaalitoimitsijan hetkellisestä herpaantumisesta. Tällöin annettu ääni voidaan ottaa huomioon.

Niin ikään oikeusministeriön ohjeen mukaan ennakkoäänestys on jätettävä ottamatta huomioon, jos ennakkoon kuntavaaleissa äänestänyttä henkilöä ei ole otettu äänioikeusrekisteriin kyseisen kunnan kohdalle.

Kohdissa a—h mainitut äänestykset on kirjattu äänioikeusrekisteriin. Kohdissa i—j mainitut äänestykset on otettu vastaan manuaalisesti eikä niitä ole kirjattu äänioikeusrekisteriin.

Päätös:

Keskusvaalilautakunta päättää

- 1) todeta, että keskusvaalilautakunnalle määräaikaan 11.4.2025 klo 19 mennessä on toimitettu aluevaalien ennakkoäänestysasiakirjoja yhteensä 1 539 kpl ja kaikki äänestäjät ovat olleet äänioikeutettuja.
- 2) ottaa huomioon aluevaalien ennakkoäänestyksistä 1 539 kpl. Huomioon otetaan asian käsittelyosassa kohdissa a-b mainitut äänestykset, joista puuttui vaalitoimitsijan allekirjoitus sekä kohdassa d mainitun äänestyksen, josta puuttui äänestäjän allekirjoitus. Saman äänestäjän allekirjoitus on kuitenkin kuntavaalien lähetekirjeessä, joten keskusvaalilautakunta voi tämän perusteella vakuuttua siitä, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin. Keskusvaalilautakunta päättää hyväksyä myös kohdassa c mainitun äänestyksen.
- 3) laittaa hyväksytyt aluevaalien vaalikuoret kestävään päällykseen, joka sinetöidään ja toimitetaan lukittuun tilaan odottamaan keskusvaalilautakunnan 13.4.2025 klo 12 alkavaa ennakkoäänien laskentaa.
- 4) todeta, että keskusvaalilautakunnalle määräaikaan 11.4.2025 klo 19 mennessä on toimitettu kuntavaalien ennakkoäänestysasiakirjoja yhteensä 1 579 kpl. Äänestäjistä kaksi ei ole ollut äänioikeutettuja Tammelan kunnassa, joiden äänestys on otettu vastaan manuaalisesti eikä heitä ole merkitty äänioikeusrekisteriin.
- 5) ottaa huomioon kuntavaalien ennakkoäänestyksistä 1 579 kpl. Huomioon otetaan asian käsittelyosassa kohdissa e-f mainitut äänestykset, joista puuttui vaalitoimitsijan allekirjoitus sekä kohdassa g mainitun äänestyksen, josta puuttui äänestäjän allekirjoitus. Saman äänestäjän allekirjoitus on kuitenkin aluevaalien lähetekirjeessä, joten keskusvaalilautakunta voi tämän perusteella vakuuttua siitä, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin. Lisäksi keskusvaalilautakunta päättää hyväksyä kohdassa h mainitun äänestyksen. Huomioon ottamatta jätetään kohdissa i-j mainitut äänestykset, koska äänioikeusrekisterin mukaan äänestäjät eivät ole äänioikeutettuja Tammelassa. Nämä kaksi äänestystä on otettu vastaan manuaalisesti, joten äänioikeusrekisteriin ei tarvitse tehdä korjausta näiden äänestäjien osalta.
- 6) laittaa hyväksytyt kuntavaalien vaalikuoret kestävään päällykseen, joka sinetöidään ja toimitetaan lukittuun tilaan odottamaan keskusvaalilautakunnan 13.4.2025 klo 12 alkavaa ennakkoäänien laskentaa.
- 7) liittää pöytäkirjaan huomioon ottamatta jääneiden äänestysten lähetekirjelomakkeet ja vaalikuoret.